GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani. Sin. Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1 —
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA III — ŠIBENIK, — USKRS — 1935 — BROJ 209

Njemačka će učestvovati na pomorskoj konferenciji u Londonu

London 20 aprila — Posebni dopisnik „Timesa" javlja da prema vjerodostojnim obavještenjima, sadašnji razgovori izmedju Engleske i Njemačke o konferenciji koja bi se po svoj prilici održala u Londonu, dobro napreduju. Cilj bi ove konferencije bio uredjivanje pitanja njemačke ratne mornarice.

U toku razgovora koje je sir John Simon imao sa g. Hitlerom u Berlinu, g. Hitler je izjavio da njemačka vlada ima u programu izgradnju mornarice koja bi svojom tonažom dostigla trećinu britanske flote.

Predana izborna lista Dr. Mačeka

Beograd 20 aprila — Dr Trumbić, Dr Šutej, B. Vlaić, S. Dukanac, Dr Ribar, T. Žugić i Milanović dosli su u kasacioni sud i u prvom odjeljenju predali zemaljsku kandidatsku listu Dr Mačeka.

I Dr Svetislav Hodjera predao svoju listu

Beograd 20 aprila — S. Hodjera i V. Lukić predali su drugom odjeljenju kasacije zemaljsku listu, kojoj je nosilac Svetislav Hodjera.

Vladini kandidati u Primor. banovini

Beograd 20 aprila — Sinoć je objavljena lista kandidata na zemaljskoj listi g. B. Jevtića. Broj kandidata iznosi ukupno 778 za 268 srezova, odnosno mandata. Na Primorsku banovinu otpada 40 kandidata i to:

Šibenik: Dr Marko Kožul, ministar
Split (općina): Ing. I. Šakić i Dr V. Matošić.
Split (srez): Dr B. G. Anđelinović i ing. M. Paštrović.
Biograd: Dr Marko Kožul.
Preko: Dr Stj. Miletić i Ante Vitlov.
Hvar: Juraj Duboković.
Mostar: Nikola Precca i Dr Ridanović
Benkovac: Sergije Urukalo i Dr Vujasinović.
Knin: Dr Niko Novaković.
Brač: Dr Frano Gospodnetić i N. Plemković.
Makarska: Ante Maštrović.
Sinj: S. Varda i Pero Stojsavljević.
Metković: Ante Mastrović i Š. Parancs
Imotski: Dr J. Rako.
Ljubuški: Nikola Precca, Dr P. Nuić, S. Bisko, Beg Kapetanović i Bušić.
Stolac: V. Spahić i M. Kurilić.
Konjic: prof. Salih Baljić.
Prozor: S. Hamedović i Omanović.
Bugojno: Baljak Nedjeljko, N. Turalija, M. Sokić i Sadiković.
Livno: Kaić Mijo.
Tomislavgrad: Josip Batinić.

Dr. Mirko Perković

Uskrsna meditacija

Od betlehemskih jaslica do trnove Krune na Golgoti, Bože-Čovječe, trideset i tri godine proživio si u naporima i radu, u ljubavi prema čovjeku nezahvalniku, koji Te okruni vijencem trnovim i napoji gorkom žuči! I u tom, najstrašnijem trenutku, molio si Oca Svojega: Oprosti im, jer ne znadu što čine!

Misterij je Tvoj život, misterij je Tvoja ljubav kao i Tvoje vječno opraštanje i molitva za zločine! A tvoja je nauka tako jasna, tako spasonosna, i toliko potrebna ljudskom rodu!

Ljubi svoga bližnjega! Ne učini drugome, što ti ne bi htio, da tebi neko učini! Neka digne kamen — ko je pravedan! - - -

Ko ne može taj govor da razumije? Je li iko bistrije ikada naučavao, otkada se Njegovo sunce po svemiru kreće? Što je čovječanstvu potrebnije od božanske, najbožanskije istine: Ne učini nepravicu bližnjemu! Ne ucvili dušu - sina Božjega, brata Hristova: — čovjeka! Da, čovjeka! Čovjeka - bijednika! I što je veća sirota, što ga veća nepravica, bijeda i progonstvo šiba — to je sličniji bratu Hristu raspetome! Jadnike i nejake On je najviše volio, jer bijahu od drugih i prezreni i zaboravljeni.

Što im bješe prva briga, kada Te vidješe mrtva? Da podijele Tvoje haljine i pokradu čavle, na kojima si visio!!

Što učiniše od Tvoje — najpotrebitije hrane i obrane čovječanstvu, Tvoje nauke evanđeoske?! Tvoje Ime, taj melem i nadu, okrepu i utjehu svih gladnih: Istine, Pravice, Milosrđa, Ljubavi, Dobrote — to Ime pretvoriše u — — ne smijem da izustim!! Izustio bih najstrašniju — psovku — —

Kroz strašne četiri godine evropskog pokolja — i još davno, davno prije — tamo, otkada brojimo vijekove od Tvojega Rođenja, što sve ne učini čovjek čovjeku, brat bratu, kršćanin — kršćaninu: sve — pozivajući se na Tvoje Ime!!

I derala se družba od gadne strasti pjana;
Mi ubijamo, Bože, sve zbog Tebe - Hosana!
Na Golgoti je mrtvo i vjetrić tamo tajni
Tek cvili: Eli! Eli! lamà azavtani?
— Kranjčević —

— — — — — — —

Misterij Tvojeg života, Tvoje Ljubavi i smrti Tvoje, Istina i bitnost nauke Tvoje bijaše hrana duševna patnicima, braničima Vjere Tvoje — Jugoslovenima, otkada nauku Tvoju prigrliše. Demon naroda mojega, kroz stoljeća krvava i tamna, razdvajaše, sve u Ime Tvoje presveto, braću jedne krvi i jednog jezika! Ali — Jugosloveni — ne odstupiše od Tebe! Ti ne zaboravi narod vjerni Tebi, prekaljen u patnjama, bolima i krvi! Izabra, Ti, Karađorđevića koljeno, da raskine lance robovanja, da satre demone nacije naše! Heroj-Vožd pokrenu divove šumadijske; Petar - Oslobodilac oslobodi, Aleksandar - Ujedinitelj ujedini, Bože pravedniče, Tvojom pomoću, Jugoslovene - braniče vjere Krstove!

Bože, trnovim vijencem okrunjeni, Ti si odabrao Heroja, Viteškog Ujedinitelja i Mučenika, da i On, Svoj kratki život posveti spasu, boljitku i napretku svoje nacije; da stupa od Golgote do Golgote pod bremenom mukotrpnog pregaranja i dţinovskog pregalaštva, dok — za nagradu Svojih besmrtnih djela — ne bude trnovim vijencem, kao i Ti, okrunjen!

Kao što si, Ti Bože, zavapio Ocu nebeskom „Budi volja Tvoja!" i mi, osirotjeli smrću Njegovom, kličemo Tebi, Hriste „Budi volja Tvoja!" Ali, naša je vjera nepokolebiva u Te, a kao u Te, tako isto i u našeg Ujedinitelja, Kojemu se jugoslovenska, vjerna i poštena nacija, kune životom i smrću i svetom Vjerom Tvojom „Djelima i djelima slijedićemo, Tebe, nikad prežaljeni, besmrtni Viteže, Ujedinitelju, Mučeniče! — Slavimo Uskrsnuće Hristovo, pobjedu života nad smrću, i pobjedu Uskrsnuća jugoslovenskog naroda slavimo, jer je smrt Njegova — misterij — Uskrsa jugoslovenskog! Čuvaćemo Jugoslaviju!

Papinski legat na ljubljanskom euharističnom kongresu

Urbs Vaticana 20 aprila — Nj. Sv. Pio XI. odredio je za svoga posebnog legata na ljubljanskom euharističnom kongresu Nj. Eminenciju Dr Hlonda kardinala i primasa Poljske.

Energične mjere u Bugarskoj

Sofja 20 aprila. — Uhapšene su i sprovedene u Bugarsku dvije grupe političkih lica. Prvu grupu sačinjavaju bivši pretsjednik vlade prof. Cankov, poslanik N. Kamilov i potpukovnik Porkov. Ta je grupa internirana zato što profesor Cankov nije raspustio svoju stranku i što se on ispoljio nesamo kao protivnik sadašnje vlade, već i kao protivnik cijelog današnjeg poretka u zemlji. Drugu grupu sačinjavaju bivši pretsjednik vlade Kimon Georgijev, šef kabineta Karakulov i dir. policije u Sofiji Vl. Nočev. Oni su lišeni slobode i internirani stoga što su ostali na okupu kao politička grupa i donijeli odluku da u beogradskoj „Pravdi" objave izjavu uperenu protiv pretsjednika vlade i protiv drugih lica na ogromnim položajima.

Pad vlade u Bugarskoj

Sofija 20 aprila. — Interniranje dvojice bivših pretsjednika vlada Kimon Georgijeva i profesora Cankova nije izazvalo samo veliko iznenađenje u bugarskoj javnosti nego je izazvalo i slom režima koji je 19 maja prošle godine bio zaveden u Bugarskoj Tri ministra koja su naklonjena Cankovu i Georgijevu podnijela su svoje ostavke, što je dovelo do toga da je general Zlatev morao da podnesu ostavku cijelog kabineta. U 11 sati prije podne ministar unutrašnjih poslova K. Kolev primio je novinare i objasnio im razloge zbog postupka spram internirani lićnosti. U isto doba dva ministra u vladi Zlateva i to Molov i Dikov poznati prijatelji profesora Cankova odvezli su se automobilom u unutrašnjost. Gdje su bili i s kim su se sastali, nije do sada poznata. Nakon svoga povratka otišli su predsjedniku generalu Zlatevu i predali svoje ostavke. Doskora je isto učinio i ministar vanjskih posala K. Batalov.

To je primoralo generala Zlateva da preda demisiju čitavog kabineta, što je na dvoru i usvojeno.

Suspendiranje § 9

Beograd 20 aprila — Obavezni liječnički pregled prije stupanja u brak, koji je bio zaveden po zakonu o suzbijanju spolnih bolesti na selu nije bio popularan. Zbog toga je sinoć iz kabineta ministra socijalne politike i narodnog zdravlja izdato saopćenje kojim se taj obavezni pregled predvidjen po § 9 zakona o suzbijanju spolnih bolesti, suspendira.

Utisci iz Strese

Ženevski dopisnik uglednog češkog lista „Lidové Noviny“ poslao je svom listu vrlo interesantna zapažanja sa konferencije u Stresi.

Izuzevši nekoje detalje — piše čehoslovački publicista — ispunile su se slutnje i pretpostavke učesnika na konferenciji u Stresi. Možda bi nekoje od tih detalja trebalo prećutati s obzirom na znanje češkog jezika jednog poštanskog namještenika u Stresi ili jednostavno u interesu politike miroljubivog zbliženja, koju je Mussolini nedavno poveo prema Maloj Antanti. Pa ipak ne treba zatajiti sve. Tako na primjer neće izazvati diplomatski prekid izmedju Rima i Praga kad doznamo, da je talijanski časinik u Domodosole iz nepoznatih razloga konfiskovao naše rezervne cipele s drvenim kalupima i da je gurmanski uživao u soli za fiksaciju, određenoj za moje fotografije. Zaboravio je dakako da se prvo najede srestva za izazivanje fotografija, te tako nije došlo do redovne hemijsko svetlosne promjene i crna košulja opreznog carinika nije izmjenila narodnu boju. Mi strpljivi novinari, nismo ni trenuli, kad je objektiv mog aparata išao iz ruke u ruku začuđenih carinika, jer su brojevi na hromovanoj površini te tajanstvene mašine ipak suviše potsjećali na poznate znakove ručnih granata i zapaljača topovskih metaka. Ipak nam je bilo smiješno da bismo išli na Mussolinija u Stresu sa soli za fiksiranje. Režim izgleda da je savršeno ustaljen. Tim nam je čudnovatije izgledalo kad nas je na stanici u Stresi dočekala mala armada stranaca, koji se medjusobno zovu fliko ili gospoda s cilindrom, i to nas je dočekala kao stare poznanike. Zaista novinarski elemenat je opasan elemenat

Inače smo u Stresi našli na svom mjestu sve signorine i sve zâstrašene hotelijere. Na poziv predusretljivih organizatora smo krenuli mâlim parobrodom prema ostrvu Isola Bella. Ali na pola puta je izbila zvanična policijska panika, jer se na obzorju pojavio hidroavijon talijanskog ministra pretsjednika sa tri motora. Mussolini je sam pilotirao, sam je aterirao i sam je zabranio novinarima pristup na Isola Bellu. Njegov mali motorni čamac je podjedio orijaški parobrod, koji se zajedno s novinarima okrenuo oko svoje osovine i uperio svoj kljun natrag u Stresu. Ne treba dodavati, da je motorom upravljao sam Duce, konferencijom isto tako. Onda su doputovali Francuzi s nasmijanim Flandinom i namrgodjenim Lavalom, kasnije Englezi s MacDonaldom i sirom Johnom Simonom, poslije čega smo mi novinari dobili besprimjerno zadovoljenje. Lavalu je naime palo na pamet da prije početka konferencije krene na običnu civilnu šetnju. Kako je medjutim izašao iz hotela imali smo utisak da je postao matica, jer se u momentu iza njega stvorio roj nekoliko stotina individua, čije porijeklo i momentano zanimanje nisu izazivali nikakovu sumnju. Siromah Laval, crven od gnjeva, prešao je tamo i natrag po keju, nekoliko puta se očajnički osvrnuo na svoju nezvanu procesiju, poslije čega je utekao natrag u hotel, uz umjeren pljesak malog broja odvažnih gledalaca.

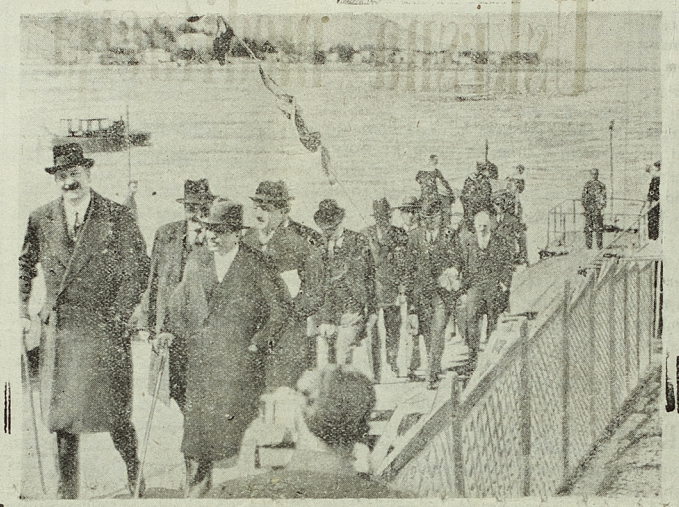
Još nešto o organizaciji. U Palanzi su ministri predsjednici i ministri inostranih djela odali poštu poginulim. Novinari su tom prilikom dobili poziv da posjete Palanzu parobrodom. Tu smo očigledno pogodili u živac.

Prvi dani u ženevi

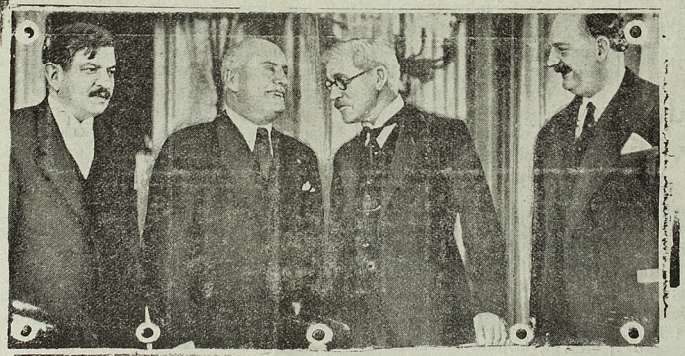
Jedna grupa diplomata savjeta društva naroda u Ženevi S lijeva nadesno: Antoneff (Bugarska), Laval (Francuska), Dr. Beneš (Čehoslovačka), Tevfik Ruzdi Aras (Turska), sadašnji presjednik društva naroda, i Fotić (Jugoslavija)

Diplomati se sastaju na Isoli Bella za posljednji dogovor

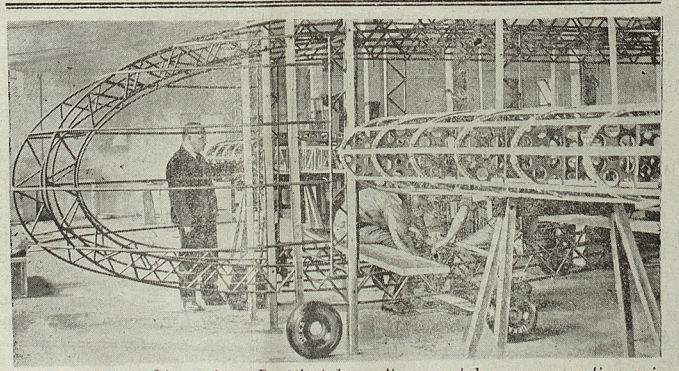

Sprijeda: Francuski ministar presjednik Flandin, i min. vanj. poslova Laval. U trećem redu engleski ministar presjednik MacDonald, a iza njega engleski ministar vanjskih poslova Sir John Simon

Snimka sa konferencije u Stresi

S lijeva na desno: Laval, Mussolini, MacDonald i Flandin

Austrijski konstruktor aviona Dr. Nimfuhr radi momentalno na novom tipu aviona koji nema propeler ni obična krila, već neka krila koja se okreću i rade prema principu treptanja. Njemu nije potreban aerodrom, a osim toga ne može se ni prevrnuti ni pasti. Slika prikazuje Dr. Nimfura kod kostura svog aviona.

U luci nas je dočekao čitav bataljon civila. Na jednog novinara najmanje pet tih odlučnih zaštitnika poretka u Italiji. Navalili su na palubu pred očima zaprepašćenih pretstavnika javnog mnjenja, zauzeli su sa mjesta za sjedenje i trećina ih je momentano zaspala. Ostali su slušali razgovore novinara, s vremena na vrijeme bilježeći na papiriće rječi iznenadjenih novinara. Imali smo utisak da smo u Marseillu na brodu koji ide u Gyanu. Uzalud sam tragao u sjećanju šta je ko od nas učinio da ga sada tako deportiraju. Zahvatio me je smrtni strah, da kad bih slučajno skliznuo na ljusci od banane, koju je baš progutao stasiti Talijan u polucilindru, prije nego bi pao na palubu palo bi pet metâka s raznih strana i članak ne bih ni završio. Situacija je bila mučno opasna. Tamo u uglu je dobio mjesto na klupi Sauerwein iz Paris Soira i nije se ni micao, jako je to novinarska veleslava. Madame Tabouis iz L'Oeuvre, bljeda kao zid, galantno je svoje mjesto na klupi ustupila jednom od svojih talijanskih pratilaca. Pertinauxu je drhtao monokl u Echo de Paris. Dopisnih Lidovih Novina je špekulirao da li će još na vreme uhvatiti telefonom redakciju, da opozove nekoje svoje izraze u telegramu i u članku. Svi smo očigledno istraživali svoju savjest i mislim, da od toga isto tako nisu bili daleko ni gospoda državnici u Palanzi. Sir John Simon se spasio od nasilja talijanskih fotografa, koji malo što nisu izbili oko, tek pomoću znanog fizičkog naprezanja. MacDonald je pustio da ga pred spomenikom poginulih odnese masa filmskih operatera, a Flandina smo našli nepovrijeđenog samo zato, što se ogromnom figurom izdiže iznad sviju Talijana. Dakle da ne zadržavam, opozivam vrlo rado sve, što sam rekao ili mislio o organizatorskim sposobnostima gospode iz FISa.

Politička Stresa je bila naoblačena. Mussolini u svoj splendid isolation na ostrvu Isola Bella nije pridobio ni MacDonalda ni Flandina za svoje radikalne predloge i zbog toga je i sama konferencija ispala kao da je stajala pod policijskim nadzorom. Moramo sa zavisti konstatovati, da je u Stresi još najbolje bilo Njemcima. Prvo zato što su njihovi interesi bili najbolje odbranjeni, iako na Isola Bella nije dospio ni jedan jedini Njemac. A dalje ste trebali vidjeti kako su se berlinski novinari i njemački zvanični posmatrači s voljom i gurmanski kretali između nekoliko hiljada detektiva. Tamo smo se uvjerili šta čini navika ili ono čemu se u Berlinu naučiš u Stresi kao da si našao.

„Otelo“ u baškirskom pozorištu u UFI

Moskva. — Baškirsko pozorište u Ufi je ovih dana davalo prvi put na baškirskom jeziku Shakespearovu tragedlju „Otelo“. Pretstava je izazvala veliko interesovanje ne samo među baškirskim stanovništvom, koje je napunilo pozorište, nego i u krugovima ruskih stanovnika UFE.

18 milijardi cigareta za tri mjeseca

Moskva. — Sovjetske fabrike duvana će u idućem tromesečju izraditi 18 milijardi cigareta različitih vrsta. U trećem tromesečju će se produkcija još povećati.

U Lenjigradu će se podići spomenik u Menđeleju

Moskva — Predsjedništvo Akademije nauka je odobrilo sastav žirija za konkurs za podizanje spomenika najslavnijem ruskom hemičaru D. I. Mendjelejevu, koji treba da se podigne u Lenjingradu

Jugoslovenski Uskrs

a prekretnici iz jednog doba, koje avršio svjetski rat, jugoslovenski d izlazi iz epopejske borbe kao ednik i ostvaruje pod cijenu go- h žrtava i neviđenog napora svoj ovni san i iskonsku svoju težnju: va svoju narodnu državu malo ne čitavom etnografskom području južnoslovenskih plemena.

narodnoj državi nisu se prilike jutim ni izdaleka razvile onako, što su se trebale razviti i onako, što je bilo za očekivati. Umjesto u vođe postavili programe, koji a bazi jugoslovenskog unitarizma rave demokratije, okupili mase u nenitom i konstruktivnom natje- u oko rješavanje bitnih privrednih, tvenih i kulturnih pitanja zemlje, jim lošim doktrinama dali su maha nenskoj podvojenosti i stranačkoj peljivosti do neslućenih razmjera. z te raspirene i razularene plemen- i vjerske strasti, demon bezobzir- materijalizma i sitnih sebičnih in- sa razapinjao je čitav naš javni ot. *Moloh - novac, posvećen kao ovno mjerilo svih duhovnih, du- nih i moralnih vrednota, udario svoje carstvo u zemlji jugoslove- g seljaka i malog čovjeka.*

mi smo kroz decenij slobodnog rodnog života došli u apsurdno i kazno stanje. U jeku međusobnih ba i natezanja zaboravili smo da šavamo životna narodna pitanja. mjerno, naš seljak kroz to razdo- e nije ni koraka učinio napred u vcu socijalne i ekonomske organi- cije. Njegov privredni potencijal ni- osnažio, a nove i mnoge potrebe evimice su rasle. Isto tako ni rad- tvu i zanatstvu, koje je s vreme- m brojčano postalo odlučan faktor cijalnog života, nismo posvetiti ama kakove brige. Industrija i trgovina, oliko su pokročile napred, udarile krivim putem i nikako ne u skladu onim bitnim uvjetima, koje im je užala ova zemlja. Iako su te pri- edne grane postale više štetne nego risne za široke narodne redove radi jih su stvorene i od kojih su jedino ogle očekivati život i napredak.

Tu političku i privredno-društvenu rku i nesistematičnost, iskoristio je obilnoj mjeri strani kapital i među- rodni anacijonalni kapitalizam. Kako u organizovanom snagom i zabora- vši na sebesame nismo mogli pružiti pora, strani se je kapital postepeno rukao u našu zemlju, zauzeo pozi- e i zaveo metode ekstremnog pri- ednog liberalizma u najpokvarenijem danju. *Iz Jugoslavije, patrijarhal e zemlje seljaka i malog čovjeka, spio je strani kapital da izmjesi svoju bankokratsku domenu.* Banke, bančice, biroi, etablismani, filijali i t.d. nicali su našom zemljom kao otrovne gljive poslije kiše. Čitav se je aparat provizornò montirao u svrhu što jače i brže eksploatacije našeg čovjeka.

Krajem 1928 godine pojavila se je na obzorju svijeta u jezivim konturama avet gladi, koju su politički filolozi nazvali — krizom. Iz jedne zemlje, koja je fanatičnim zanosom propovjedala kult zlatnog teleta, ta se je stoglava hidra orkanskom brzinom širila zemljama i narodima, i u svom pustošenju srušila se na našu zemlju teško i sudbonosno.

Sada su odgovorni političari i nedostojni vođe narodni izgubili i posljednji trunak zdravog razbora i savjesti. Spočitavajući jedni drugima zajedničku krivicu za sve poteškoće i nedaće, obilan riječnik pogrda i bezsramnih izraza, kojima su se međusobno kitili, postao im je blijed i nedovoljno uvjerljiv, i prešli su na teren razračunavanja argumentom oružja. Tako je na posvećenom tlu narodnog areopaga pala dragocjena krv... Osjećaj odgovornosti kod protagonista ove nacionalne drame pada na ništa i oni su sada spremni da rođenoj zemlji pripreme katastrofu.

U času kada su niski instinkti izbili u kulminaciju, kada je zla krv stala da guši narod i kada su se apokaliptičke zvjerke ustremile na našu zemlju prijeteći kataklizmom, dobri genije našega naroda nije nas napustio. Javlja se Kralj, koji je do tada raskrvavljena srca ćutao, i svojom moćnom rukom razdvoji političare, koji su se bili uhvatili u koštac da jedan drugomu živo srce iščupaju. Njegov Kraljevski Glas, koji je zemljom jugoslovenskom odjeknuo kao brujanje uskrsnih zvona, pao je poput melema na duše i srca narodna. *Ja sam — zvonile su zvučno i razgovjetno Kraljevske Riječi - na čelu armija obrazovanih od jugoslovenskog seljaka i radnika kroz krv i čelik, izgradio ovu državu, i sada opet na čelu naroda hoću da je sačuvam i dalje učvrstim za sadašnja i buduća pokoljenja. Moja i svačija je najveća i najsvetija dužnost, da jedinstvo narodno i cjelinu državnu održimo pod svaku cijenu, jer je to temeljni uvjet blagostanja i sreće naroda. Sudbinu zemlje u neposrednoj saradnji sa narodom uzimam od danas ja u svoje ruke, jer su nedostojnici profanisali sve ono, što ima da znači narodnu svetinju i narodno vjerovanje.*

Ove riječi izrečene u istorijskom času omeđile su novu epohu u povijesti jugoslovenskog naroda i trajno postale temeljne zasade široke nacijonalne ideologije.

Sa šesti januara 1929 godine započinje u našem narodnom i državnom životu nova, Aleksandrovska era. Ta era nastupa u znaku jugoslovenskog nacionalnog preporoda i svestrane obnove na polju privrednog, društvenog i kulturnog stremljenja. Narod je s olakšanjem i vedrinom u duši prihvatio poziv svoga Ujedinitelja i vođen zdravim instinktom s oduševljenjem pošao za Njim.

I započeo je težak, ali blagotvoran rad. Narod oslobođen more partizanskih hućkaša i zajedljivaca stao je da se u miru i staloženosti okuplja oko barjaka jugoslovenske sloge i napretka. Sve nove, sveže i konstruktivne snage pregnule su oko rješavanja pitanja, koja će iz Jugoslavije stvoriti kuću narodnog zadovoljstva. Jugoslovenska misao prožimala je sve jače narodne mase, a posljedice novog poretka i predanog rada vidno su se odražavale na narodni materijalni i moralni život. Više se je, mora se objektivno priznati, učinilo za narod usprkos teške krize u jednoj godini šestojanuarske ere, nego ranije u pet godina, iako su tada pretstojali daleko povoljniji materijalni uslovi. *U eri ovog intenzivnog narodnog života, mjenjali su se ljudi i vlade, kako se je koja istrošila, ali je program obnove i ideološka linija ostala jedna i netaknuta.* Krčeni su uvijek novi i širi putevi, a narod je disciplinovano pružao svoju punu potporu.

Nakon konsolidovanja prilika iznutra, Voda je preduzeo osiguranje države s polja. Praćen blagoslovom i pouzdanjem nacije, pošao je u tuđe zemlje da učvršćuje stara prijateljstva i sklapa nova. Njegov konačni cilj je, pored obezbjeđenja vlastite zemlje, trajno cementiranje svjetskog mira. To je ideal sviju velikih vojnika iz minule konflagracije i genijalnih poslijeratnih državnika među kojima On zauzimlje jedno od prvih mjesta...

Zar je udesu našem bila potrebna još jedna i najveća žrtva? Ako je tako, mi sagibamo glave. Prvi jugoslovenski Kralj je usmrćen kuršumima plaćenika daleko od gustih falanga njegova naroda... Razbivene i rasparčane sile mračne prošlosti prave posljednji očajni pokušaj i najavljuju „Finis Jugoslaviae". Strvinari već obilaze granicama naše zemlje i hoće da se bace na davno željeni plijen. A jugoslovenski narod kao ranjeni lav spreman je da zada smrtni udarac svakomu onomu ko posegne za njegovom zemljom. I pred nabreklom snagom mladog lava, kojega je zadana rana razdražila, ali mu nije umanjila moć, ustuknule su hijene lješinarke i podvijena repa daleko odmaglile od naše granice, pripremajući i čekajući novu zgodu, koju dočekati neće.

I ovaj tragični događaj uvjerio je još jednom neprijatelje, da je Jugoslaviju moguće raniti, ali je nije moguće oboriti na zemlju. Kao u svim presudnim časovima historije, jugoslovenski je narod i ovom prilikom dao primjer visoke nacionalne svijesti i hladnokrvne spremnosti da do kraja brani domovinu, čast i slobodu. Hvala našemu narodu.

Nakon fizičke smrti Kralja Mučenika, imperativno se nameće zapovjest sudbine i života nacije, da Njegova vječita djela treba sve to jače učvršćivati i unapređivati. U novo nastalim okolnostima, iskreno se mora priznati, da je eminentni državnik Bogoljub Jevtić upravo bio predodređen da primi vlast u svoje ruke i da bez sustajanja nastavi politiku čiji su osnovi udareni šestojanuarskim aktom. I pretsjednik Jevtić shvatio je svoju dužnost ispravno i onako kako su diktirali narodni i državni interesi. Njegova politika ne odražava se samo u definiciji, nego i u akciji.

Pošto je svima i svakome objavio i odlučno naglasio da u ovoj državi nema mjesta politici, koja ne bi bila u skladu sa ideologijom narodnog i državnog jedinstva i da se varaju svi oni koji njegov rad drukčije uzimlju ili tumače, pretsjednik Jevtić stvorio je plan djelatnosti na privredno socijalnom polju, koji ima da donese realnih i neposrednih koristi u prvom redu širokim narodnim redovima, a po njima svim drugim privrednim činiocima. Taj plan nije pusto obećanje, nego stvaran program privredno-društvenih reforma, koje se odmah i bez zavlačenja uvode u praktični život.

Takovo Jugoslovenstvo, kojem je data privredno socijalna sadržina, odgovara mentalitetu naroda i načelima nove i istinske demokratije koja se rađa. Jugoslovenstvo tako shvaćeno i provađano u praksi prostruiće svim žilama našeg nacijonalnog organizma i oživiće našu rasu na nov i snažan život.

Jugoslovenski narod i u ovom času nalazi se pred jednim krupnim i historijskim događajem. Ako želi sebi sreću, u svojoj odluci ne smije da se povodi za došaptavanjima onih, koji hoće da ga odvedu rakovim tragovima natrag u jalovo i opasno međusobno natezanje o predrasudama, koje su nepovratno likvidirane. Isto tako, ne smije da slijedi one Herostrate koji za volju svojih ličnih prohtjeva i političkih ambicija cijepaju narodne snage i ležerno prelaze preko svih obzira diktiranih višim narodnim i državnim interesima.

Kao što u buduće u oči sviju sudbonosnih odluka, tako i ovaj puta treba da su oči naroda uprte u Panteon jugoslovenske historije na Oplencu, otkuda čitavom zemljom odjekuje mističan zov mrtvog Čuvara Domovine: „Čuvajte mi Jugoslaviju." I kada se narod nadahne na tom svetom vrutku duhom razbora i velike ljubavi za vječito djelo Aleksandra Jugoslovenskoga, neka bude siguran da nece pogriješiti. Na taj memento dužnost je naša, da djelom i rječju svagda i u svakoj prilici odgovorimo svome Ujedinitelju s Kralju Jugoslovenski, ispunjavamo i izvršavamo Tvoju zavjetnu misao kako smo ti obećali i kako je dostojno naroda, koji zna što hoće i koji budno čuva svoje. Mi smo za Tvoju i našu - Aleksandrovsku Jugoslaviju. Ovo dovikujemo čitavom svijetu, koji i danas od nas očekuje odlučnu i mušku riječ.

Ovakav stav naroda onemogućiće povratak zatrovanih i opasnih prilika i odnošaja, koji mogu da idu u račun jedino na krvi i znoju naše... utovljenih stranaca i domaćih nametnika.

A narod će i nadalje kretati ravnim i širokim drumom na putu svoga punog preporoda, i u svakom djelu, koje u svom historijskom razvoju bude izvršio u duhu nauke Kralja Ujedinitelja, moći će da slavi svoj — Jugoslovenski Uskrs. —

M. Ž-ić.

Brzojav: „SAPUNJARA" Telefon 150
„HERCEGOVINA"
parna fabrika sapuna i sode
Braća P. MIHAJLOVIĆ
MOSTAR
Preporučujemo naše
SAPUNE
Obratite se za cijene
Šaljemo uzorke
Dajemo i na kredit
Garantiramo da ćete biti zadovoljni

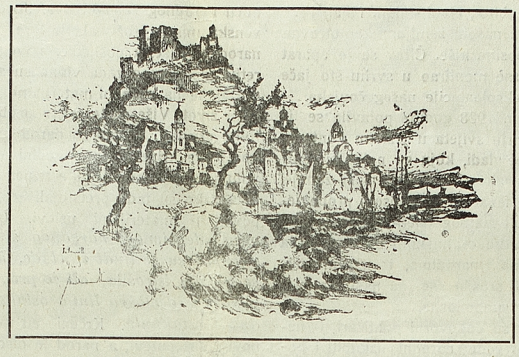
Vaše tiskanice i oglasi odličnim
Vaš uspjeh!
U
Odlikovanom
Grafičkom Zavodu
Tiskari E. Vitaliani i Sin
Šibenik. — Telefon broj 47
možete naručiti i dobiti izrađeno uz jeftinu cijenu štampane: koverte, listovni papir, račune, fakture, note, dopisnice, posjetnice, blokove, pozive, rasporede, plakate, - letke, cjenike, novine, brošure itd.
Izradba tačna i savjesna.

Napisao Dr. F. D. Marušić

Značenje Šibenika

Glavni grad sjeverodalmatinske Zagore je naš dragi Šibenik, grad klasičnog duha i prošlosti, sagradjen je od kamena na kamenu. Šibenska je katedrala molitva našeg kamena Bogu. Sva je od kamena i od šibenske ljubavi sagradjena. Ta je monumentalna gradjevina zamišljena i izvršena u formi Teriža, dok se veliki oltar uzdiže gori visoko k Uskrsnuću nebeskom. To je umjetnost naše divne prošlosti, to je djelo Dalmacije, zemlje plemenite. To je zamisao maistora Jurja Matejevića, koji ju je zamislio i započelo da gradi mističnom gotikom, da ju prepusti poznijim pokolenjima. koje su ju dovršili raskošnom renesansom. I ona stoji tu kao položeni ispit vjerske zrelosti naših slavnih predja, koji su duševno stršili tako visoko, da ih mi iz današnjih naših nizina jedva raspoznajemo u njihovim uzvišenostima. Taj božji dom, pun vjerske mistike, duboke simbolike i tople vjere, diže se nad morskim valovima u jednom divnom ambjentu jedne tihe plokate, okružene venecijanskom palačom, takodjer gradjenom k renesanskom slogu.

Sav je Šibenik poput jednog muzeja. Sve govori o nekadašnjoj slavi

i velikoj prošlosti. I za to mi Zagorci, Drnišani, Knjinjani i Benkovčani, smatramo Sibenik svojim velegradom, svojim Parizom, u koji mi kad i kad zalazimo da se malo razonodimo ili da se duševno okrijepimo. Treba biti ukusnik otmenog ukusa, da možeš zavoliti ovaj grad, koji je u se i na se gusto poredao svoje kuće kao šipak.

Utvrdjen kao školjka u hridini, ovaj je grad puno vjekovao, uživao svoju municipalnu slobodu, i vanredno i odvažno se je borio proti mnogobrojnim neprijateljima, koji su — tokom vjekova — navaljivali na ovaj biser Jadranskoga mora. Kada se je jednom govorilo o lošim zidovima šibenskih utvrda, Palladio Fusco rekao je ove znamenite riječi: „Pa što za to, ako su zidovi Šibenika slabi, kad su njihova srca njihov branik". — Od pamtivijeka je ovaj grad poznat kao miljenik i ljubljenik svojih gradjana. Malo je gdje toliko ljubavi za rodnim gradom kao u Sibeniku. Za to je taj grad urešen sa toliko umjetnina i zgrada, crkava, stuba i stubišta.

Slikovit i vanredan je položaj Šib nika. Taj tvrdjavni grad uzdiže se obroncima svog brijega, jer je plani njegovo tlo, brijeg je njegova okosn ca. Prostrana stubišta i uzvisice sa njavaju njegove uzilaze, izlaze i pr laze. Treba širiti kult ovog grada, se svak uvjeri kako Šibenik zasluž većeg mara i rada, nego li mu je sada bilo pruženo, jer je to slav grad naše prošlosti, koji zaslužuje postane gradom naše budućnosti. je od prirode designirana luka da p stane velikim emporiumom Jugosl vije i cijelog njezinog zaledja. Tako luke nema ni jedan grad u čitavo sredozemlju. To je budući grad izvoz i uvoza.

I kad uočimo svu ljepotu njego prošlosti, tek onda ćemo se uvjeri kako trebamo raditi za njegovu b dućnost, jer je Šibenik centar jedn bogate polinezije, jednog otočja, ko može da žive i napreduje, ako upor do sa tim otočjem napreduje on centar, koji tom otočju daje i pruž sve potrebe fizične i kulturne. Šibeni je poglavar mora i otočja, staršin kopna i zagorja, za to svi na posa za napredak i procvat našeg klasično grada Šibenika.

SIR JOHN SIMON

Nedavno je mladi njemački publicista Ivar Lissner objelodanio svoju studiju pod naslovom: „Blick nach draussen. Frankreich — USA — England, heute". Tu on u posljednjem poglavlju potanko raspravlja o osebinama engleskog društva, koje pretstavlja vrhunac socijalnog vaspitanja i tvori aristokratsku elitu nacije. Society je ideal Engleske koji prožimlje elitu. Nesamo porijeklo, rasa i bogatstvo, već prvenstveno karakter uzdiže englesko društvo do onih moralnih visina, sa kojih se očituje krepost i progres.

Oxford i Cambridge su ponajviše škole karaktera, pa onda stručnog znanja. Ako se karakter namjeri na inteligenciju onda takovim individualitetima englesko društvo rado daje mjesto u svojoj sredini. Lord Beaconsfield (Disraeli), lord Reading, negdašnji birmingamski fabrikant Chamberlain a današnji ministar finansija, tipični su primjeri takova slučaja.

Lloyd George pak, iako je svojedobno bio član velikog savjeta pariškog kongresa, iako je sa Wilsonom, Orlandom i Clememean-om krojio sudbinu svijeta ipak nije uspio da pristupi u „Society". Njegova briljantna rječitost, njegova temperamentna diplomacija i njegova čudesna moć adaptacije ipak nisu mogle učiniti na „Society" naročiti utisak, jer je Lloyd George poznat kao društveni i politički prevrtljivac.

Englesko društvo polažući čitavo težište svoga stanovništa na karakter, odvajkada po tome kriteriju prosuđuje i donosi odluke pri odabiranju ličnosti kojima se imaju povjeriti važne i delikatne funkcije državnoga vodstva.

Današnji ministar inostranih posala Velike Britanije, Sir Jon Simon, postao je u posljednje vrijeme osobito popularan zbog svoje političke aktivnosti, kada u svojstvu opunomoćenog i prokušanog povjerenika Britanske Imperije sa vanrednim uspjehom vrši posredničku ulogu u namjeri da izgladi opreke dvaju suprotnih stanovišta, od kojih jedno predstavlja strah da ne izgubi preimućstva istorijske baštine, a drugo se bori da afirmiše svoju slobodu i ravnopravnost dostojnu svoje kulturne i etničke snage.

Sir John Simon je kreatura one socijalne sredine kojoj njegova psihološka i društvena svojstva potpuno odgovaraju.

Taj simpatični i čestiti engleski državnik 28 februara je navršio 62 godinu života. Otac mu je porijeklom iz Walesa gdje je bio župnikom. Majka mu potiče iz stare plemićke porodice Salisbury. Ona još i danas živi u Pembrokeshire, kamo se njezin sin često navraća, da u njezinu društvu nađe utjehe i odmora nakon teških i odgovornih dužnosti, koje vrši u svojstvu ministra inostranih poslova Velike Britanije.

Svršivši osnovnu školu u rodnom mjestu pošao je u Škotsku da tamo pohađa „public schools", bez koje se i danas u Engleskoj ne može ništa postati.

Univerzitet je svršio u Oxfordu, ali sredstva za život mu bijahu toliko oskudna da je bio primoran pisati članke za „Manchester Guardian" taj klasični list engleskog liberalizma. Doskora se oženio, ali se i pokajao, kad je uvidio da od svog novinarskog rada ne će imati nikakove veće koristi. Zato promjeni mjesto i dođe u London, gdje je pokušao da na temelju svoje juridičke spreme stupi u advokatsku službu. To mu i uspije, ali prihodi ipak bijahu vrlo skromni tako da je u slobodno vrijeme morao pisati političke članke o radničkom i trgovačkom pravu, koje je u to doba bilo u stvaranju. Liberalni duh, kojim je nadahnuo svoje članke izazvao je opću pažnju.

Ugled mu se povećao i već doskora ga biraju u neku komisiju, koja je imala da riješi neki spor na kadnadskoj granici. Uspjeh u tom poslu mu otvori širom vrata liberalne stranke i već 1905 godine bude izabran za poslanika u Donji dom, gdje je on, uz prekid od 1918—1922 godine stalno biran.

Kad je dakle 1905 godine stupio u parlamenat odmah je započeo da djeluje u korist radničkih prava i u tom je pravcu imao znatnih uspjeha. Mnogima je bilo čudno da je baš on 1926 godine energično istupio protiv generalnog štrajka. Kad su ga upitali zašto osuđuje taj postupak radnika, on je odgovorio: »Radnici imaju potpuno pravo da štrajkuju protiv izrabljivanja sa strane poslodavaca. Ali ovaj generalni štrajk nije uperen proti poslodavaca već protiv nacije i zato je on ilegalan!«

Trajno se inače borio za radnička prava i za poboljšanje radničkog položaja.

Godine 1910 bude imenovan generalnim odvjetnikom, što mu je pribavilo titulu »Sir«. John Simon, koji još i danas ustaje protiv plemićkih privelegija, odbio je bio da primi tu titulu. Tek je na nagovor kraljev najposlije popustio. Godine 1913 uđe u vladu, gdje je vrlo aktivno radio. Kad je 1914 buknuo evropski rat, baš John Simon bijaše jedan od najvećih pobornika engleske neutralnosti. Ali nakon povrede belgijske neutralnosti sa strane Njemačke, poslušao je on glas svoje savjesti i dao je oduška svojoj pravnoj svijesti.

Njegovo duboko dijalektično mišljenje prožeto je jakim smislom pravičnosti, pa stoga često postaje žrtvom onih koji pod suhim slovom prava kriju svoje sebične i prljave namjere. Kad su mu 1915 ponudili mjesto ministra finansija, on je to odbio. Nakon njemačkih pobjeda godine 1916 odlučili bijahu Englezi da uvedu opću vojnu dužnost. To bijaše strahoviti udarac za liberalnu stranku i stoga Sir John Simon u znak protesta istupi iz vlade. Da dokaže ipak svoj patriotizam javio se kao dobrovoljac z frontu. Osobito se istakao kao aviatički major kad je uspješno bombardo vao njemačke pozicije kod Yperna.

Nakon smrti prve žene, vjenčao s sa nekom Irkom. Kad je 1918 godin obrazovao Lloyd George svoj koali cioni kabinet i kad je sa svojom pa rolom »Obijesimo Kaizera« stupio prec birače, Sir John Simon je odlučno u stao proti takove demagogije, ali za to pretrpi izborni poraz.

1922 godine bude izabran u Donji dom, a 1924 prinudi prvu radničku vladu na demisiju s razloga, što nije dovoljno vodila računa o liberalnim principima.

Od 1927 do 1930 bio je članom odbora za izradbu reforme indijskog ustava.

Kad pak druga radnička vlada s kojom su liberali bili u koaliciji, nije uspjela da se energično suprotstavi prvim počecima privredne krize prinudi je Sir John Simon na demisiju.

U novoj vladi t. zv. nacionalne unije preuzeo je Sir Simon resor inostranih posala.

Koliko on, toliko i njegova sadašnja žena tokom čitavog svoga života se energično bore protiv privilegovanja kao i protiv zapostavljanja čovjeka. Najomraženiji pojam im je ropstvo i zato nije čudo što baš Sir John Simon u skladu sa svojim juridičkim poimanjem i svojim čvrstim karakterom nastoji da privilegovane ponizi, a zapostavljene podigne. To je njegova životna i politička maksima koja nije često puta pristupačna shvaćanju onih koji nemaju onako uzvišeni pojam o slobodi pojedinca i naroda, kao što ga ima sadašnji ministar inostranih posala.

J. B.

Na najljepšem položaju grada neposredno blizu centra

prodaje se novogradnja

sa velikim teracama 3 kata i prizemlje sa prostranim vrtlom.

Sport u Sovjetskoj Rusiji

Sport kao sredstvo za fizički odgoj igra vesma važnu ulogu u svim naprednim državama svijeta, zato mu drž vne vlasti gotovo svih nacija posvećuju naročitu pažnju. Poznata je stvar da se formiranje današnjeg čovjeka ne sastoji samo u njegovom duhovnom obrazovanju. Bez pravilnog fizičkog odgajanja ne može se danas zamisliti nova generacija, koju čekaju kompl kovani problemi današnjeg kaotičnog života. Današnji čovjek mora da je svestrano vaspitan — i duhovno i tjelesno, da bi mogao uspješno da izvrši sve zadatke koje mu život i društvo nameću.

Upoznavši se sa programom rada Moskovske Visoke škole za „Fizkulturu“ i prema podacima o razvoju sovj. sporta iznesenom u reviji „Mjesečnik“ C. I W. F. u Varšavi, u mogućnosti sam da dam nekoliko karakteristika o sovjetskom sportu. Oni će jasno pokazati kako sport u Sovj. Rusiji igra veliku ulogu u životu Sovjeta uopće i kako je on usko vezan sa razvojem životnih prilika u Rusiji.

Pojam o sportu nakon velike revolucije

Postankom Sovjetskih republika išlo se za tim da se sasvim izbaci iz života sve što podsjeća na staro carsko doba. Nove ideje odrazile su se odmah i u sportu. Sport koji je u carsko doba bio samo za privilegovane klase daje padom carstva mogućnost svima da se njime bave i koriste. Prestaju sportska natjecanja, ne vodi se računa o rekordima, a radi se na tome, da se iskoriste sve sportske discipline, i da sport što više prodre u mase. Polazilo se dakle sa stanovišta da je u sportu nepotrebna svaka rivalizacija i nastojanje „tko će bolje“. Medjutim je to stanovište propalo, jer nije odgovaralo stvarnim životnim pojmovima Sovjeta.

Nastupilo je to

početkom prve „pijatiljetke“

koje planovi imadu u vidu reorganizaciju na svim područjima javnog života. Tako se prema tim planovima predvidja postanje „gigantske industrije“ Za njeno ostvarenje morali su Sovjeti da u radu primjene rivalizaciju, koja je svakog radnika silila da obavi najveći mogući mu dio posla u najkraćem vremenu. U praksi se pokazalo da to nije ništa drugo nego obična sportska rivalizacija na polju rada.

Sovjeti dakle idu sada za rekordima na polju rada eda bi svojim vlasnim silama nadjačali ostali svijet prema geslu „pijatiljetke“ „dostići i prestići napredne krajeve svijeta, a naročito Ameriku“. To je geslo izrazito sportskog karaktera, i zato se je moglo do pred par godina vidjeti na ruskim stadijonima zidare kako se natječu u brzoj gradnji zidova iz cigle, mehaničare kako rade na brzom izvršenju pojedinih dijelova mašina, i t. d. Rezultat takve vrste „sportskih utakmica“ štampali su se po svim sportskim novinama isto kao i rezultati atletike, boksa i t. d.

Medjutim nije ni to stanje dugo potrajalo. Sa te umjetne forme natjecanja prešlo se je do prirodnih sportova upravljajući ih onako kako to čini ostali svijet i kako je to činila carska Rusija. Dakle ponovno se vraća do osvajanja rekorda i natjecanja o prvenstvo u vojsci, u školi, po fabrikama i svugdje.

Cilj sovjetskog sporta

i u ovom slučaju ostale su forme sporta iste, jer su forme borbe i natjecanja svugdje iste samo što može biti različit cilj te borbe. Naš sport, ili kako ga boljševici nazivaju „sportom buržoazije“ je igra ljudskih čežnja za savršenstvom okarakterisanim olimpijskom devizom „ljepše, bolje, jače“. U Sovjeta je pak geslom sporta borba za novog čovjeka spremnog na rad i obranu novog poretka. Dakle ta ista razlika koja karakteriše život naš i sovjetski, našu i njihovu nauku, umjetnost i tehniku, karakteriše takodjer i sport naš i sovjetski.

Druga „pijatiljetka“ utjecala je znatno

na povratak spomenutih forma u razvitku sovjetskog sporta. Kada je naime nakon prve „pijatiljetke“ Rusija postala uglavnom industrijsko ratarskim krajem nastojala je sovjetska partija, da u toj industriji rade dobro školovani i inteligentni radnici. Do tada nije ruski radnik znao da barata modernim mašinama, a još u gorem stanju nalazio se je ruski seljak, koji je bio i duhovno i tjelesno toliko zaostao, da nije umio da barata ni rukom ni mozgom.

Da bi uspjeli u svom velikom gospodarskom planu počeli su Sovjeti dobavljati stručnjake iz inostranstva, ali to nije mnogo pomoglo uza sve nove traktore, lokomotive i druge moderne mašine, jer sovjetski radnik nije nikako umio da radi na moderan način i tim novim sredstvima. Zato Sovjeti pokušaše opet nešto novo. Dadoše se na obrazovanje svojih radnika. I to na obrazovanju iz temelja, koliko u duhovnom toliko i tjelesnom smislu.

Polazeći naime sa stanovišta da je ruski seljak uopće zaostao, stvoriše Sovjeti ne samo radničke škole i univerzitete, nego i masu sportskih klubova, gotovo pri svakoj fabrici. A da bi im sport stvarno dao dobrih rezultata organizovaše oni

svestranu propagandu sporta

Osim toga fizičkim odgojem upravljaju vlasti, koje i danas za to daju ogromne sume. Ogromne reklame za sport - kulturu tijela u Rusiji su uvelike razvijene. Tako radio svakodnevno daje posebne satove gimnastike za djecu, žene i odrasle. Suradnja svih mogućih sredstava na propagandi sporta je ogromna. Reklamu vrši i kazalište, literatura it.d. Propagandom sporta hoće Sovjeti da stvore guste redove sposobnih i inteligenciu radnika koji bi bili u stanju da tačno izvrši sve poslove koji su im u njihovom radu dani. Sovjeti s pravom računaju na to da će moćna atrakciona sila sporta probuditi zaspale i nesposobne mase i da će od njih stvoriti društveno korisne članove sovjetske zajednice.

Da se nebi krivo tumačila riječ „sport“ u cijelom ovom izlaganju treba napomenuti, da se u svim krajevima Evrope općeniti pojam fizičke kulture lako dade podijeliti na dva temeljna dijela: na sport i na fizički odgoj. Kod Sovjeta pak toga nema — jer su kod njih sport i fizički odgoj spojeni u jedan sistem „odgojno-sportsko -utilitarni“. kojeg ukratko nazivlju sportom.

„Svjetska Spartakijada“

Vrhunac razvoja svakog sovjetekog sporta ima da bude manifestovan „Svjetskom Spartakijedom“ koju Sovjeti pripremaju u godini 1936 u Moskvi. U programu iste predvida se uz najrazličitije sportske utakmice takođe i prikaz napretka sovjetskog gospodarstva. U tu svrhu gradi se u Moskvi ogroman stadion za 150 hiljada gledalaca a na samom igralištu moći će da nastupi 20 hiljada vježbača. Kako na Spartakijadi mora da nâstupi sve što je najbolje, spremaju se Sovjeti da polučivši sto ljepše rezultate raprezentuju u Moskvi svoj kraj i svoje tvornice.

U vezi sa tim pripremama porastao je opet kult prvakaka i športskih rekordista. Interesantno je da taj kult ima sasvim drugo značenje negoli u nas. Sovjetski prvak nema ni prava ni vremena baviti se samo svojom osobom. Ako tko postane kakvim prvakom odmah se time sviršava i njegov mir i sistematski trening i rad na još boljem usavršenju. I takav prvak mora odmah da preuzme vježbanje svojih slabijih drugova u cilju da ih što bolje nauči. On odmah postaje instruktorom u kakvoj sportskoj školi i primoran je da svoje znanje i umijeće dade sasvim masi svoje okoline.

Kako vidimo geslo se je druge „pijateljetke“ „obratiti najveću pažnju na kvalitet, a ne na kvantitet“ potpuno primjenilo i u sportu. Zato se od tog doba znatno podigao nivo sovjetskog sporta, što najbolje svjedoče svjetski rezultati postignuti po sovjetskim klizačima i nekim lakoatletičarima a što se drugih disciplina tiče stoje naročito boks, hrvanje i skijanje na visokom nivou.

Odnos sovjetskih sportista prema Evropi

nije još do danas sasvim uspostavljen, jer Sovjeti nisu članovi medunarodnih sportskih organizacija u kojima je skocentrisan evropski nepolitički sport. A sport sovjeta ima karakter sasvim politički i to zaprave onemogućuje Rusiji sportsko natjecanje sa Evropom.

Zaključak koji ne može dati konačan sud

Na koncu mora se naglasiti da su gore spomenute pojedinosti organizacije sovjetskog sporta u najužoj vezi sa sadašnjicom. One ne mogu mijenjati kao što su se i do sada neprestano mijenjale. Zavisi to najviše od stalnosti i promjena politike, života i ekonomskih uslova Sovjetskih republika — jer je njihov sport usko vezan sa svim tim.

Dati konačan ili bar prilično tačan sud o pozitivnoj vrednosti sporta u Sovjeta, nemoguće je radi gore spomenutog, ali jedno je sigurno, da su utjecaji sporta u Sovjeta nesumnjivo više pozitivnog karaktera, jer je sport u njih shvaćen kao nešto što je usko vezano sa svakidašnjim životom. A u takvoj situaciji, kada se stvari prilagoduju realnim prilikama života i prema njima upravljaju, sigurno je da se mnogo promašiti ne može.

Grga Zlataper.

Grand Hotel „ILIRIJA“
BIOGRAD n/m
na obali, kraj znamenitog parka „Soline“ i morsko pjeskovito kupatilo. — 146 potpuno novo meblirane sobe. — Park. — Tenis. — Prostrane terase za sunčanje i tuširanje. — Dvorane za klubove — Restauracija — Kafana — Veranda — Lift u kući. — Centralno grijanje — Kupelj u kući. — Autobox
Automobili i motorni čamci na raspolaganju.
Promenadna - Jazz-muzika — Tonkino
Koncerti prvorazrednih sila
Posluga bezprikorna
Kuhinja prvorazredna domaća i strana

JOSIP JADRONJA - Sibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Poveljeni
Trgovački - Pomorski Mešetar.
Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladišta i zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

Javljam cij. općinstvu da rasprodajem razne gostioničarske predmete i to: stolove, stolice, vetrine, banke zrcala i drugo.
ANTE DESPOT
restauracija „Jadran“ Mandalina

SRETAN USKRS

ČESTITA SVIM SVOJIM CIJ. MUŠTERIJAMA I PRIJATELJIMA

BORIS BERGER
ŠIBENIK
Stigli prvorazredni engles. štofovi
Umjerena cijena. — Solidan rad.

Božidar Bakotić Šibenik

F. Krajšek - šibenik
Kr. Tomislava ulica
TRGOVINA ODIJELA

ALEKSANDAR ANWEILER
Trgovina
cipela, koža i
športsk. predmeta

ŠIME ANTIĆ
Šibenik
Trgovina manufakturnom
robom na malo i veliko

Skladište
pokućstva
Stj. Karković i Sin
šibenik

HOTEL DE LA VILLE
šibenik
Potpuno novo uređeno.
Cijene vrlo umjerene.

Moderna krojačka radiona
Skladište štofova
RADE BERIĆ
ŠIBENIK

„BOJKA"
društvo s o. j.
SIBENIK

MLJEKARNA
BIFE
»ALPA«
ŠIBENIK

D.M.C.
ANTE FRUA
SIBENIK

Slastičarna
Ante Marušić
Šibenik

BANCA DALMATA DI SCONTO
Dioničko Društvo. - Uplaćena Glavnica i Pričuve L. 3.020.000.—
Sjedište Društva: ZARA
FILIJALE:
Dalmatinska Eskontna Banka Glavna Filijala SPLIT.
Dalmatinska Eskontna Banka Filijala SIBENIK.
Dotacija filijala Din. 2,500.000.-
Banka ovlaštena za rad sa devizama i valutama.
FILIJALA ŠIBENIK.

Grand Hotel - Restauracija i kafana
»KRKA«
ŠIBENIK

BOJANIĆ i GRABOVAC - Šibenik

Mate Prgin
u rukotvorinama
veliki izbor umjetnog cvijeća, vijenaca, kita, koprena (vela) za vjenčanje, bogat izbor šablona, nacrta za vezenje, kape kaštelanske, veleur i feltro. - Cijene umjerene. ŠIBENIK

TRGOVAČKA KUĆA
Dr MARKO TARLE
ŠIBENIK
Telefon br. 86
Veleprodaja žitarica i kolonijala
Stigla galica domaća „ZORKA" i engleska „TROLIST" i sumpor „ALMAGIA" duplo rafiniran i ogaličen.

JOSIP TARLE
SIBENIK
mješovita trgovina
na malo i veliko
UTEMELJENA 1895
Brzojav: J. sip. Tarle — Šibenik
Telefon int. 44

Veliko sniženje cijena pokućstvu:
po nalogu tvornice
Spavaće sobe:
»Cvjetni Jasen« trodjelna prije D. 12.000 sada D. 7 600
»Sijamska ruža« dvodjelna „ „ 10.500 „ „ 6.700
»Japanski furnir« trodjelna „ „ 10.500 „ „ 7.100
Novi izbor najmodernijih soba spavaćih:
»Kavkaski orah« dvodjelna, prije D. 16 300 sada 12.500
»Indijanska ruža« trodjelna, „ „ 17.000 „ 12.700
kao i ostalog raznovrsnog pokućstva.
Izvolite se lično uvjeriti
Trgovina pokućstva
Frane Karadjole, trg. Sibenik

Uzorno vrtlarstvo Stipe Zorić

Gostiona
»Maribor«
Prvoklasna kuhinja. Odlična pića. — Cijene umjerene. Posluga brza i točna.

Lušić i drug
SIBENIK

„MIMIKRY" U AFRICI. *Naša slika prikazuje talijanski vojni logor u Mogdiscio (Afrika). Šatori su bojadisani u bojama okoline da ih neprijatelj ne opaz*

Lijepo iznenadjenje za svakog!

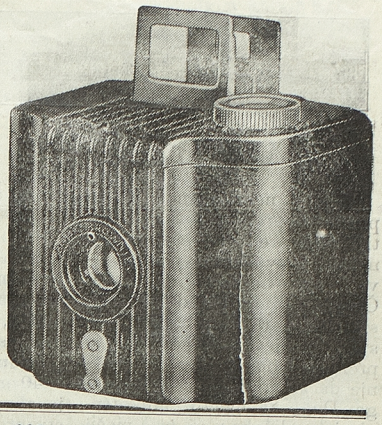
Da se omogući svakome šport fotografiranja, odlučila je Kodak Company prodati preko 30.000

Kodak Baby - Brownie

aparata za pučku cijenu od

samo Din 75

(dobiju se kod svakog foto-trgovca). Format slike ove lijepe kamere je **4×6.5 cm.** dok je sama kamera **elegantna**, odlične konstrukcije, jednostavna u rukovanju, osigurava svakome koji upotrebljava **Kodak ili Pathe filmove** odlične snimke

Uskrsnuće - kao najuzvišeniji cilj kršćanstva u Mažuranićevom epu

(Refleksije na ep „Smrt Smail-age Čengića" prigodom najnovije njegove edicije)

U stoljetnim borbama što ih je vodio naš narod proti nekrsta, divnu mu je snagu davala vjera njegovih djedova. Pošto na pragu kulture čovječanstva stoje dvije velike knjige pisane zlatnim slovima: Biblija i Homer — to se je naš narod, predvodjen radom svećenikovim svijesno odglasao za Bibliju kao za pozorište svojih djela. Da je tome tako, jasno vidimo iz naših narodnih i umjetničkih tvorevina. Naš je narod upirući svoje suzne oči k nebu izdržao ljuti boj na život ili smrt i čitav dočekao novo doba i nove potrebe. Ljubav prema domovini prožimala je sav život i svako mišljenje najboljih naših sinova a silna snaga te ideje, gonila ih je upravo gigantskim koracima naprijed da stvaraju nova pokoljenja koja će biti kadra da odglume ulogu koja im je namijenjena u stihovima velikog talijanskog lirika Petrarke: „Là sotto giorni nubilosi e brevi Nasce una gente, a cui l'morir [non dole".

Ovo je značajna bilješka onoga zanosnog doba, a mnogi pjesnici, zvani i nezvani, ali svi oduševljeni istinom i velikom idejom, bijahu joj zanosni tumači u svojim djelima. Ovo znamenito doba našega nacionalnoga života naišlo je na sreću i pravoga, Bogom nadahnutoga pjesnika — nadopunioca slavne Osmanide: Ivana Mažuranića. Svi tonovi koji su ozvanjivali u onom burnom pokretu, harmonično su odjekivali i u pjesnikovoj duši, a — „veliki pjesnici u svakom vijeku bili su oni, koji su umjeli istinito i vječno opisati osjećaje svoga vijeka, koji su osjećali i mislili kao njihov vijek (Nikolajević)". — Naš veliki pjesnik, autor čuvena epa „Smrt Smail-age Čengića" živio je u doba kad se je ne samo u Evropi, već i u cijelom prosvijećenom svijetu stala buditi nacionalna svijest, pojedini su narodi dobivali sve veće i veće sloboštine a osobito na crkvenom i političkom polju. Unatoč svega toga, bolno su odjekivali stihovi „Jeke od Balkana" u dušama potplačene raje:

„Svemu sv' jetu sviće zora,
Kod Balkana nema dana!
Ropstvo duha, ropstvo kleto,
Kad će tebi svrha biti?
jer..... gore od Balkana
Od vapaja tuge ječe
A verige ropstva zveče".

Prolazili su deceniji i decenniji a naš narod potlačen od nekrsta jedva je životario žrtvujući sve jače i ono, što mu je bilo najmilije — djecu. Upravo tada u doba najokrutnijeg ropstva nastala je u Srba krilatica: „U nas ima jedna pjesma, koja kaže: da se more pretvori u mastilo, a nebo u list knjige bijele, ne bi se mogli naši jadi ispisati". — Mažuranić postao je izabranik komu je upravo Bog povjerio svetu i uzvišenu zadaću da postane pjesnikom potlačene raje. On spada u niz onih Hrvata koji zatečeni bujicom narodnoga pokreta doživiše sreću da na polju narodne knjige znatno doprinesu preporodu svoga naroda. I zaista Mažuranić postao je pjesnikom potlačene raje, one raje o kojoj pjeva i naš pjesnik Hrv. Zagorja Domjanić:

„Znate li pjesmu o raji s [Balkana?
Znadu je ravni i orlovske [hridi
Harač joj je zakon, a zulum [joj pravda".

Hrvati su bolnim srcem motrili sve one nevolje, što su ih kršćani-jadna raja, morali trpjeti od Turčina. Koncem god. 1842 već izađe u „Ausburger Allgemeine Zeitungu", najznatnijem njemačkom listu, ovaj proglas: „Evropljani! Vi se brinete, da životinje ne trpe okrutnosti od ljudi, a za jadne kršćane, ljude braću vašu ne brinite se". — Ta je kršćanska raja vjerodostojno opisana u putopisu „Andie Monarchen Europa's" — anonimnog njemač kog pisca iz koga je i autor Čengić-Age povadio glavni svi jet svoga remek djela. Zanimljivosti i karakteristike radi rajinih muka, podesno je da ga donesem u cijelosti: „I a Boga ti, Džiniću — tako je glasilo njegovo ime na putnom listu — ajdemo sa mnom u prvo selo da ručamo kod vlaha. Ja — nastavlja putnik — da vidim što će poganik učiniti od nesretnih ljudi, pošao sam s njime. Kršćani su nam odmah pritrčali i konje prihvatili. Zatim opisuje putnik, kako su ručali trgajući prstima još dovoljno neispečena janjca. Međutim dok smo se mi — dalje će putnik — natezali s janjcem, haračlija dao je zapovijed svojim slugama da onu sedmoricu kršćana koje su konji dovukli za noge objese o šljivama oko njihove sinije (stola) veleći: neka nas dvore dok ručamo. Sluge odmah na zapovijed svoga gospodara skoče na noge zgrabe kukavne i iznemogle kršćane te ih o šljive objese. Evo što dalje nastavlja putnik: Mili Bože, tuge i žalosti od onih nesretnih kršćana da je srce od kamena bilo, pri ovakvom bi se prizoru rasplakalo i raspuklo gledajući plač, vapaj djece i žena onih nesretnih kršćana. Oni strmoglavce obješeni plakali su i naricali te za milost vapili: „Aman, aman gospodaru nemoj nas na muke mećati, nego nam radije posjecaj glave i tako najedamput skončaj" — ali kruto srce još okrutnijeg muhamedanca ne popusti. Okrutan barbarin nije ni stim bio zadovoljan već zapovijedi svojim slugama:

„Mujo, Jašare, Hasane ustanite Boga vam, zapalite pod vlasima kršćana slamu da se malo ozidamo jer se ovaj naš jerlija (putnik) nešto žalosno drži. (Znajte kako mu je bilo duši). Sluge su odmah poslušale, donijele slamu i metnu je pod kršćane pa zapale. Sada da je kome pogledati bilo neizrečenu i perom neopisivu tugu i žalost nesretnih kršćana i njihovih porodica. Turci su se i dalje smijali i zabavljali vapajem bijednih majki, nejake djece i ojađenih žena: — „Vidiš, gospodaru, da nigdi ništa ne imamo, nego nas počekaj jednu evpu (nedjelju) dana, dok ga gdigod isprosimo, ali ga zaslužimo". — Raja — sirotinja gola i bosa, satrta duševno i tjelesno i ne pomišlja da se sveti Turčinu. Među njima se ističe voda, ali ne voda mačem već voda duhom, uzoran duševni poglavica koji je u sebi sakupio sve vrline naroda svoga:

„Crkva mu je divno podnebesje, Oltar časni brdo i dolina. —"

On — svećenik crkve istočne, personificirana je skromnost „ne resi ga ni srebro ni zlato, — nego krepost i mantija crna". — Pošto je četi koja stoji na braniku potlačene raje, naveo razloge zbog kojih joj domovina ima biti sveta, govori četnicima da samo dobro čine i svoju dužnost vrše tim što brane domovinu; hvali ih dalje to više, — što braneći domovinu brane i svoju vjeru. Ali sve to nije dosta, jer onaj koji vrši volju Božju, mora je vršiti čistim srcem i čistom dušom; toga radi svećenik ih poziva da se ispovijede, ako je ko uvrijedio brata, ubio nejaka protivnika, ne primio siromaha, ne održao vjeru, ne nahranimo gladna i ne vidao ranjena. Starcu se pominjući grijehe i pozivajući četu na kajanje zasuziše oči, možda se sjetio kakva prijekora jer —

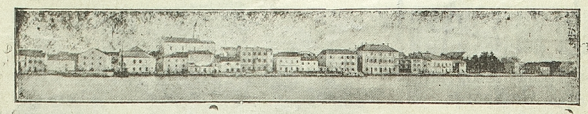
„Dobar past'jer, jer što kaže [inom
I sam svojijem potvrđuje [činom."—

Pjesnik je u govor najsirotnijeg svećenika ulio ono, što samo slava nebeska i srce cijeloga naroda mogu uliti u dušu onomu, koga je Bog odredio da bude duhovnim vođom naroda. I zaista četa osta ražaljena Božjom riječju; sto se ruku u trenutku maši oružja i sto srdaca vrati odmah nebo u krv: pojavi se i Novica koji pokrsti Crnogorce i moli da i on bude pokršten. Ratnicima oči zasuze pokrštenjem Novice, njihovog novog poglavice. Pošto je svećenik četu pričestio — „ona dalje grede". Tako okrepljena i Bogom nadahnuta zametne ljuti boj sa Turčinom. Boreći se hrabro, održi sjajnu pobjedu nad Smail-Agom Čengićem i njegovom brojnom pratnjom. Način njegove smrti i njegova pada utvrđuje pobjedu kršćanstva nad islamom za onda još nekulturan i barbarski narod. Geslo kršćanskoga svijeta bijahu stihovi najznatnijeg srpskog pjesnika-filozova Petra P. Njegoša:

„- Al tirjanstvu stati nogom [za vrat,
dovesti ga poznaniju prava,
to je ljudska dužnost naj- [svetija."—

. . . jer kako kaže dalje pjesnik: „Nijesmo sinovi ropstva već smo djeca slobode". Evo što o tome kaže veliki francuski filozof E. Laboulayé: — „Samo jedna stvar stvara veličinu naroda — sloboda; samo jedna ih ubija — tiranstvo." Naš je narod boreći se „za slobodu i krst časni", dostojno ispunio zahtjev ruskog Mikelanđela u romanu — grofa Nikolajevića Tolstoja „Smisao je života — služiti Bogu."— (lk)

BIOGRAD n-m

Ivan Pelicarić

Vrijeme neobuzdano leti ne pozna prepreke i čekanja, satire mekušce, navaljuje na junake i posvuda ostavlja tragove svoga nesalomljiva zuba. Čovjek neumorni radnik, star, smrtnik, kad prelista stranice svoje povijesti, osjeti da je preživio mnogo, a rad i patnje da su trajale i suviše dugo. Dugo za njegov mukotrpni vjek, ali obzirom na vječitost on se upravo ni rodio nije. Njegova djelatnost prestaje, njegovo tijelo zamire, a uspomene ostaju s kojima on vječito živi. Nepokolebivi pobornik svete misli, neumorni radnik, čovjek koji se može da nasloni na svoju prošlost na svoj čisti rad, na svoje uspomene koje ga vječnošću vežu, uvjek će živjeti.

Upravo pred 80 godina u Biogradu n m od ugledne porodice rodio se takav čovjek.

Uman, vedra i ponosna čela, koji je u najranijoj svojoj mladosti udario pravac svoga života po kome se je ravnao i ravna ne skrečući ni lijevo ni desno. Čovjek pun samoprijegora, volje, energije i ljubavi za sve ono što je plemenito, pošteno i narodno.

To Vam je brat Ivan Pelicarić.

Čiča sjed, koštunjav, star po izgledu i godinama, reklo bi se zamoren iscrpljen. Ali ne! On je vedar radin kao kakav mladić koji nepozna prepreka i nemogućnosti. On se je toliko prekalio u borbi da usprkos visini svojih godina on se živo zauzimlje i intenzivno radi. To je čovjek koji za svakoga ima dobrih riječi pun istine odricanja i samoprijegora. To Vam je neumorni sokol, koji je dolijećao na sve važnije sokolske zborove (Sofija, Beograd, Prag, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Skoplje), koji se poznaje sa svim velikim sokolskim precima.

To vam je stari sokol borac prvog narodnog preporoda pod vodstvom Klarića, Pavlinovića i Bijankinija.

Lične osebine brata Ivana Pelicarića teško je drugome prikazati. Treba biti u njegovoj blizini, treba ga poznavati pa dati sud o njegovom jakom i plemenitom karakteru.

40 godina kako je sokol, on je obnašao razne sokolske časti, provodio razne akcije, mnogo i neumorno radio kao što i danas radi. Ali uza sve to kao da je njegova ljubav i rad za sokolstvo bio malen, on još svoju sopstvenu veliku udobnu kuću dariva Sokolu za dom u kom se odgaja omladina i dastiče one plemenite vrline kao što ih ima onaj koji joj je daravao taj sveti dom.

Sokol u Biogradu n-m u tom osjetljivom mijestu našega jadrana, gdje razni utjecaji nastoje da sruše ono što se je kroz vijekove mukotrpnim radom steklo imao je teška borbu koju je izvojštio a susjedima pokazao što je sokolstvo i što je jedinstvo. Rad i uspjesi biogradskog Sokola služi na čast svim vodjama, a napose pak bratu Ivanu Pelicariću.

Zasluge brata Pelicarića za napredak sokola u sjevernom dijelu Dalmacije velike su. Njegov dugi rad i djelovanje je zamašno, a ipak u svemu tome on je skroman, povučen i nezapažen.

Dana 24-4 1935 ovaj velik sokol rodoljub navršava 80 godina života, 50 godina ženidbe i 40 godina sokolskog rada, pa sam ovom prigodom napisao crticu e da braća sokoli znaju kako imaju plemenite i dične vodje.

Brate Ivanu Pelicariću tebi i tvojoj supruzi čestitam trostruki ljubilej i kličem:

Z d r a v o !

Z.M.I.S.

Novinski papir za omotavanje prodaje se u tiskari E. Vitaliani.

Nin, 21 aprila 1935 godine.

Opravak dvorske kapele Sv. Križa u Ninu

Zamuklo je zvono koje je kroz dugi niz godina sazivalo vjećnike na sjednicu. Nestade bez traga bezbrojni knezovi i kraljevi koji u samoći i tišini udobne kapele zapališe kandilo i pomoliša se za junačko zdravlje. Ali ona još stoji. Stoji kao da prkosi vremenu i sudbini: uzorak izvornog slavenskog graditeljstva. Vješta joj je ruka ukopala temelje koji se još čvrsto drže.

Dvanajest je, skoro, vjekova prohujalo od njena postanja. Prebrodila je Scilu i Haridbu, ali još uvijek vjerno čuva mnoge tajne hrvatskih kraljeva i knezova. Okoliš je njena nasuta sitnim šljunkom i zemljom, a tek se tu i tamo nalazi po koji oveći kamen, a na njemu istrošen natpis i znaci. Ljudi prolaze pored nje, a da se ne i obazru. Tek po koji svrati pogled na tu trulu i istrošenu zgradu, naglo opet odvrati pogled od nje, a uzdah mu se vine negdje daleko. Zaboli ga u duši kad se sjeti priča i bajki kojima je ovjenčana ova mala kapela.

Prolazio sam tako i ja jednoga jutra kroz selo. Pognute glave hodao sam zamišljen, kad najednom tu moju sabranost prekine nezgrapan udarac kamena koji se je, vjerojatno, morao štropoštati sa visoka. Okrenuo sam se. Na moje veliko iznenadjenje vidio sam kako se je jedan starac popeo na crkvicu Sv. Križa i nevještom rukom prevrtao crijepove po krovu. Nijesam htio da mimoiđem ovoga puta, kao i obično kapelu i svratio sam se k ulazu. Prijazno sam zamolio starca za dopust da pregledam kapelu i njenu unutrašnjost. Starac mi je rado dopustio i ja krenem prema kapeli. Nijesam došao ni do ulaza, a starac je stajao već pored mene i pratio me pri ulazu.

Kad sam stupio na prag kapele uhvatilo me je neko čudnovato raspoloženje, a slično onome kad ulazimo u stan mrtvih ili kad stojimo pored groba kojega od naših pokojnika. Srce mi je počelo naglo kucati. a u mašti mi se za čas obnovi cijela prošlost te male i neznatne kapele. Zastao sam! Starac je zadubao svoj pogled u mene i kao da je htio očima prozreti, što sam u tom trenutku razmišljao. Nije, ipak, mogao svladati svoju znatiželju, pa me je zapitao: „Što mislite?“ Prenuo sam se kao iza sna i nekim čudnim tonom odgovori: „Pa . . a . . ništa!“ Starac je opazio moje uzbudjenje, pa da ga bar donekle ublaži upitao je: „Molim vas, recite mi, kakovo je to kamenje?“ Da li je ova kapela mnogo stara? Stao sam mu pričati kako su to ulomci ostataka kojim je kapela bila urešena, a da sama kapela datira još iz dobi župuna Godeslava koji ju je dao sagraditi i u nadvratniku urezati natpis: „Godeslav iuppano me isto domo construcsit“. Potom sam starcu tumačio još neke natpise i ostatke koji su se nalazili po zidovima.

U tren oka sjatili su se oko mene seljaci iz mjesta i slušali pozorno sve što sam im govorio. Svaki je od njih ispričao mi po koju anegdotu o toj kapeli koju su, vjerojatno, čuli od svojih pređa. Stvari su bile interesantne, pa sam i rado slušao.

Iza poduljega razgovora zapitao sam starca kojemu je kapela povjerena na čuvanje na čiji se poticaj opravci vrše, a on mi je odgovorio da im je izdao nalog Starešina sreske ispostave, koji ih je potpomogao sa dvije vrećice cementa.

To je, dakle, peti put kako se vrše omanji popravci na kapeli. Opravci su prije vršeni 1304, 1675, 1770, 1897, a preživjela je već tolike. Bogzna kolike će još preživjeti?!

M.

Novogradnja sa dva konfrona stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. - Cijena povoljna.

Poslovodju konfekcijske branše za vodjenje filijale u Sibeniku traži se. Potrebna kaucija 12—15.000.— dinara. Pismene ponude slati na upravu lista.

Konferencija za razoružanje

(u Tijesnome ne u Ženevi)

Ovo se nije dogodilo u Ženevi, kako bi lako mogao pomisliti onaj ko pročita ovu priču, nego u malom selu Tijesnome.

Teška nevolja snašla je seljake. Volovi, glavna njihova privreda, strahovito su se uzobijestili. valjda po primjeru „velikih sila“, pa hoće da liju krv. Ne sastaju se dva vola a da odmah čim se ugledaju ne spuštaju rogove na navalu. Pa i na čeljad napadaju, ruše plotove i zidove, gaze usjeve. Nemožeš tele živo održati jer ga biče prije vremena nabode rogovima.

A jesu rogovi narasli tim volovima da je pravo čudo, a sve na račun pravoga i čestitoga rada.

Seljaci su se međusobno psovali pa i tukli. Taj pasji nagon nekako se silno raspirio u ljudima, a pogotovo napadati na slabijega od sebe. I tako je to išlo dok nekom mudracu padne na um da se oni sastanu i razboritim razgovorom i vogovorom stanu na kraj tome zlu.

Ali dok se pristalo sa svih strana na to, dogodilo se čudo od štete sa strane volova i ljudi. Ipak pristadoše mnogi. Odaberu dan, neki manji blagdan, a mjesto Brkunovu dašćaru nakraj sela blizu krčme (jer suhim grlom nemože se govoriti) i stvar se počela odvijati.

Osvane taj dan. Poslije ručka dođu svi veći posjednici i zauzmu čelo stola, a oni manji stisnu se u kutove kojegdje. Da stvar bude ozbiljnija, sa više sadržine, donesu i dobrog vina. Neki su predlagali da se donesu i karte, pa da sve izgleda finije i sličnije pravim gospodskim sjednicama, ali ozbiljniji odbiju tvrdeći da bi im se i žene rugale.

Prvi je govorio Tonac Grana. Dostojanstvenim glasom, lagano na tenane, uživajući sam u sebi. Gladio je češće velike brkove i žmirucao redom na prisutne.

— Braćo, — nastavi on, kad je utvrdio razlog sastanka — recite svi sami, je li pošteno da se ostavlja volovima onolike rogove i je li pošteno da se prepušta ludoj djeci da ih čuvaju, pa da oni nasrću na tuđe dobro, te ruši plot, te pogazi djetelinu, te nabodi jedno drugo, pa neznaš šta bi od mesa nego ga u bescjenje daje mesaru. Ali opet, ne velim da ćemo im sasvim skratiti rogove, da se živinče nemože ni počešati kad ga zasvrbi, ne, Bože sačuvaj, nego svakome prema njegovoj tjelesini, kako će moći živinče da dosegne barem do puzdre. I tako....

— Da, dakle da onaj koji je veći i jači ima i veće rogove, pa da onda potamani ono naših manjih siromašnih vočića — upadne u riječ Brajko Mršavi, ali je odmah morao umuknuti, jer su ga gazde oštro pogledale i navalile na nj da je bena neozbiljna. Tunač je sipao vatru, bijesan što su mu

GRADSKE VIJESTI

Svim cij. čitaocima želimo sretne Uskrsne blagdane

Uredništvo.

TESLA Tonkino prikazuje samo danas špijunski film „Operator 13" Gary Cooper. — Na Uskrsnem k djelo „Kraljica Kristina" Greta Garbo.

KINO „BALKAN" prikazuje samo na Uskrs veletonfilm iz našeg narodnog života, sniman u Stocu i Dubrovniku: „Bosanska Rapsodija" u gl. ul. Brigitte Korney, Willy Eichberger, Attila Körbiger i Willy Schur.

Osvitova čajanka

Na prvi dan Uskrsa u počast gostiju priređuje G. Š. K. „Osvit" čajanku u hotel „Krka". Početak u 21 sat. Svira odličan jazz-orhestar. Ulaznica dobrovoljni doprinos.

Pretstavka građana općini

Stanovnici ulice Luke Tolentića veliku muku muče sa ovom neuredjenom ulicom. Tu je tako veliko kamenje da prolaznici moraju pažljivo ići kako im se nebi desila nezgoda. U više navrata su do sada činjene pretstavke gradskom poglavarstvu od strane stanovnika te ulice da se ona dovede u ispravno stanje, tim prije, što se nalazi skoro u centru varoši. Tako je pred par dana jedna deputacija učinila ponovo pretstavku Gradskom poglavarstvu nebi li se najzad pristupilo popravci ove ulice.

Kako je ona inače vrlo prometna, jer se njome odvija veliki dio saobraćaja sa gornjim djelom grada, a uz to smo sada pred početkom sezone, kada će i stranci zalaziti u nju, to je sasvim opravdana i razumljiva pred stavka ovih stanovnika te se nadamo da će im se u ovom pogledu doći što prije ususret.

Kućne zabave u Sokolani

Počam od nedjelje 21 t. mj. priređivače se u novoj Sokolani (velika sala) svake nedjelje i blagdana kućne zabave. Sviraće dobra jazz-kapela. S obzirom da su i ranije kućne zabave koje je Sokol priređivao u staroj sokolani odlično uspjevale, kako u pogledu raspoloženja, tako i u pogledu posjete, nadati se je da će i sada biti najprijatnije mjesto za zabavu u našem gradu, tim prije što je velika sala nove Sokolane parketirana i prostrana.

SPORT

Dvodnevno gostovanje „Ž. A. Š. K.-a" (Petrovgrad)

— Zanimljive predigre —

Na prvi i drugi dan Uskrsa gostovaće u Šibeniku odlična momčad „Ž. A. Š. K.-a" iz Petrovgrada (prije veliki Bečkerek), te će odigrati dvije utakmice sa „Osvit-om". Njegovo gostovanje biće bez sumnje atrakcija za Šibenik, jer je to odličan klub. Ž. A. Š. K. je prvak svoga potsaveza, a u prošlogodišnjim eliminatornim utakmicama za ligu pobjedio ga je B. S. K. a u Petrovgradu sa svega 1:0, a sa beogradskom „Jugoslavijom" je igrao neriješeno 1:1. Osim toga pobijedio je sa 3:0 apatinske „Tri zvijezde" i tukao sa 2:1 Ž. A. K.-a iz Velike Kikinde koji je za Božić gostovao u Šibeniku Kao što se vidi iz ovih rezultata to je odličan klub, sa kojom će „Osvit" morati dobro da zaigra da bi izvukao častan rezultat.

„Osvit" je u poslijednje vrijeme marljivo trenirao, te se nadamo da će zaigrati najbolje kako umije. Ovoga puta ima za protivnika jedan jak i renomiran klub te će trebati da uloži svo znanje ako hoće da pobijedi. Uvjereni smo da će igrači uložiti maximum napora i opravdati povjerenje koje se u njih polaže.

Oba dana sudiće gospodin Ecio Damiani.

Gosti stižu večeras u 20sati kako bi bili odmorni za sutrašnje utakmice. Sportisti Šibenika priredić će im srdačan sportski doček.

Prvog dana igraće predigru rezerva „Osvit a" protiv pitomaca kraljevske mornarice, što će isto tako biti vrlo interesantno. Pitomci igraju vrlo dobro. Već su dva puta tukli rezervu „Osvita" a nedavno su pobjedili J.R.Š.K. „Šibenik" sa 3:0. Susret će biti zanimljiv, jer će rezerva nastojati da se revanšira. Drugog dana gostovaće po svoj prilici „T.O.Š.K." iz Tijesna proti rezerve „Osvit-a".

Oba dana utakmice počimlju u 16 sati, predigra u 15. Pretprodaja karata vrši se u slastičarnici g. Ante Marušića.

Hazena

U poslijednje vrijeme o ovoj sekciji „Osvita" nije se ništa čulo. Sada kada je prošla zima, počeće se nanovo sa treningom hazene, toga lijepog ženskog sporta, koji je toliko popularan kod nas. Zato se saziva sa drugi dan Uskrsa prijava starih i novih članica u hotelu „Krka" u 12 sati. Prijave prima referent za hazenu g. A. Anweiler.

Naplata tečevine za 1934 g.

Ministarstvo finansija svojim rješenjem od 25 III t. g. stavilo van snage svoj raniji raspis od 29 XII 1934. u gornjem predmetu, te mjesto njega dale svim poreskim upravama uputu, koja u glavnom sadrži slijedeće:

„Naplatu tečevine razrezanu za godinu 1934 poreske uprave imaju vršiti po razrezu za tu godinu samo onda kada je taj razrez postao pravomoćan, t j. ako se poreski obveznik nije žalio, odnosno ako je žalba podnijeta protiv razreza tečevine od strane reklamacionog odbora od bora odnosno finansijske direkcije već rečena i stranci odluka o tome uručena.

U svakom slučaju podnijete a još nerečene žalbe protiv razreza tečevine za godine 1934 poreske uprave imaju naplaćivati tečevinu za 1934 godinu po razrezu za 1933 g.

Zbor gosp. Dimitrija Ljotića

U utorak 23 ov. mj. u večer drži zbor g. Dimitrije Ljotić nosioc zemaljske liste jugoslavenskog narodnog pokreta „Zbor". Mjesto i sat javit će se posebnim objavama.

Ove sedmice službu vrši apoteka „Crljenko"

Najvažnije inostr. radio emisije

Subota

18.15 *Wien* „Parsifal" opera od Wagnera. — 20 *Leipzig* „Ukleti Holandez" od Wagnera. — 20 30 *Prag* „Pod jabukom" legenda — 21 *Milano* „Turandot" od Puccinia — 22.30 *Berlin* Betlehemova pastoralna simfonija.

Odlična kapela u hotelu Krka

Agilni vlasnik hotela „Krka" angažovao je jednu prvoklasnu jazz kapelu, koja će otpočeti da svira od večeras. Ovaj odličan kvintet angažovan je uz dosta velike žrtve, te samo zavisi od građanstva dali će se on duže vrijemena zadržati. Bogat repertoire koji ima ova kapela zadovoljiće svakog ljubitelja muzike, te i mi sa naše strane toplo preporučamo građanstvu, da svojim brojnim posjetom omogući ostanak ovoj kapeli.

UDRUŽENJE ZANATLIJA za srez Šibenik primilo je zahvalu od Dvorske kancelarije na rodoljubive izraze odanosti i vjernosti, koje su iskazane Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom domu prigodom glavne godišnje skupštine.

Za hodočašće omladinaca na Oplenac

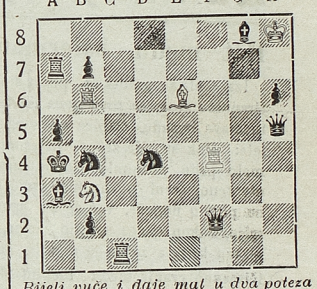
Predsjednik gradskog poglavarstva g. Marko Bačinić sazvão je za 24 t.m. skupštinu pretstavnika svih mjesnih društava zbog dogovora za sudjelovanje šibenskih omladinaca u hodočašću na Oplenac, koje organizuje „Odbor za pripremu hodočašća na Oplenac" iz Beograda.

ŠAH

Br. 22

K. A. L. KUBBEL

Lenjingrad

Bijeli vuče i daje mat u dva poteza

Bijeli Kh8, Dh4 Tf4 i b6, L 6. S 3 Crni Ka4, Df2, Ta7 i c1, Lc3 i g8, Sb4 i d4, Pa5, b7, b2 i h6.

(Uredio dr P. Trifunović

Rješenje problema br. 21

Sd4 — b5

prekinuli misli i sjede ispivši čašu vina, a prepusti, na svoju žalost da drugi govore.

Tada se digne Franjo Frkalo i odrapi dugi govor kojemu su se svi divili, i čak, u blaženom prisustvu pune čaše, zaboravili zašto su se skupili, toliko su zanijeli za junačkim govorom i hvalisanjem. On je govorio otsječeno, lijepo. Evo jedan mali dio tog njegovog govora.

— Nije se treba, braćo, govori on, zalijetati i žuriti sa tom stvari, jer ni žerava ne peče bravče najedamput, a prije ispeci, pa onda reci, pa onda iako volovi lome jedan drugome rebra ne lome ih nama, to je jedno, a drugo: glavno je da se mi dogovorimo i ovako prijateljski porazgovorimo pa da se divi svijet ovoj našoj slozi. Nije svitovacija tako odmah posrnuti, a svaki će potok naći svoje korito i teći . . .

— Kako je i dosad tekao — upade Graeša i šmrkne brzo burnuta, pa se namijesti da kihne izbjegavajući gazdinske oči.

— A valja, braćo, i to razmisliti, nastavi govornik, pa onda kako bijeli, a kako crni. Jer opet što je lijepo šteta je i uništiti. Bili vi mogli, na jedan primjer, zamisliti bez onih njegovih krasnih bijelih rogova, kao da je okrunjen, mojega Bikonju? E recite vi, bili ih bila šteta kresati. A kako je velik i nespretan da nema tih rogova svako bi ga šugavo goveče moglo brocnuti u trbuh i prosuti mu crijeva. A bili bila šteta onakve životinje.

— Pravo govoriš kao da čitaš iz knjige, potvrdiše mnogi. A kako se on bio oduševio htio je nastaviti nek se zna da on nije kakva blečina, da bi i načelnik mogao biti, ali u taj čas bane na vrata žena Kozlice Mujića i zavapi sa vratiju:

— Pobodoše se volovi, ljudi učiniće pokolj ako ne priskočite.

— Muči beno glupa, šta urlaš kao sto tukaca, zar se tako govori ljudima — grakne Kozlica na ženu.

— Zar ne vidiš da i mi vodimo o tome, pa šta hoćeš, reče Tunac i dohvati staklenku sa vinom da natoči. I ostali su pogledali sad vino sad ženu kao da mjere što je važnije.

— Nek se životinje malo proigraju, neće biti zla, umiri sve Joso Buha, koji usput budi rečeno, nije nikada ni imao nijednog vola ni djeteline, a Ranka i nema ovde.

I to je dovoljno bilo da prevagne stolica i ostanu svi sjediti, a puste žanu da otide vičući.

— Vidi kako misle glupe žene. Mi se dogovaramo kako ćemo sve pametno urediti u minut—dva. Neznaju šta je ljudski dogovor i odluka. Ne slušajte nego nastavimo kako smo i počeli, nek svak reče šta misli i nek se zna čija je pamet vrijednija.

Između gazda i siromaha smjestio se cifrast čovječić. Ufitiljio brčiče i bradicu i ponosno diže glavu da ne izgleda ona malen kako je. I sve njegova mudra tikvica smišlja kako će što osobitije istupiti.

škola za stratosferske letače

Na talijanskom školskom zrakoplovnom aerodromu u Montecelio otvorena je škola za stratosferske letače. — Naša slika prikazuje sobu u kojoj pritisak zraka odgovara onom u visini od 12.000 m, a u kojoj moraju piloti izdržati dnevno jedno određeno vrijeme kako bi im se pluća i tijelo privikli tom pritisku.

Zanimljivost

Rat među balerinama

Iza kulisa gradskog pozorišta u Grenolbu došlo je ovih dana do teške tučnjave između članica opernog baleta: Dok su drugarice balerine još malo prije nastupile jednodušno na otvorenoj sceni pokazujući svoje divno plesno umjeće, već se za čas kasnije, nakon što se spustio zastor, čuo glasan krik, a zatim je nastala gužva i bijesno rvanje među lijepim plesačicama. Čupale su sebi kosu, grizle se i greble, tako da su samo letile krpe prozirnih haljinica sa njihovih tijela. Direktor pozorišta bio je nemoćan u takvoj situaciji, iako je stentorskim glasom izrekao otpust kolovotkinje baletnih amazonki. Tek kad je dozvao policiju u pomoć, mogla je ova brahijalnom silom ispraznuti pozornicu, a onda je spremila cjelokupni baletni zbor u jedan veliki auto i otpremila ga na komesarijat.

Hakenkrojc - svadbeni poklon

Povodom svadbenih svečanosti koje su priređene prilikom vjenčanja pruskog pretsjednika vlade g. Hermana Göringa i gđe Emi Zoneman, mladoženja je svojoj nevjesti predao jedan veoma skupocjeni poklon. To je veoma velika diadema sa 35 krupnih brilijanata i sa mnogo sitnih brilijanata unaokolo. Na diademi se nalazi i hakenkrojc, simbol njemačkog fašizma izrađen sav u krupnim safirima. Poklon vrijedi preko 1 milion maraka.

Po želji g. Göringa, gđa Zoneman Göring igrāće poslije vjenčanja samo još jednom u kazalištu i tada će za uvjek kāzati zbogom teatru.

Najednom ustane i progovori vrlo kićeno i odlučno:

Rogove treba sasvim skratiti i nek ih čuvaju stariji i još im nanozdrve prstene uvući da ih se može ukrotiti. I kazniti strego onoga ko... e da, kazniti, tako je...

Za čudo svak je odmah svatio da je to rečeno onako samo, da reče ono što ne rekoše drugi i zato i njemu povladiše i napiše se i u njegovo zdravlje. Samo oni manji šaputali su, da se ne zamjere: — Vidi lopova, a nikada mu ni časa nije padalo na pamet da učini ono što govori.

Najednom eto od Tamburice Jove jedan realan predlog:

— Braćo, kaže, nećemo mi kresati rogove našim volovima i tako ih iznakaziti i razoružati. Šteta je, braćo, uništavati ono što imaš. Nego! — ovde podigne obrve i zaokoliši očima — nego! — još jedamput zaokoliši pobjedonosno očima pa nastavi na tenane — nego neka oni kojima su volovi vulasti privežu im na glavu — vile... pa nek bude svakome pravo.

Svima je stao dah. I u isti čas svima se otkrio premudri smisao toga.

I govorio je još Brajlo Bunia, Čoko Benevrek i Sinac Bura i mnogi drugi hvaleći divni zaključak Tamburice, a obrazi se počeše crveniti od zdrava vina i tjelo se sve čvršće pripija uz stolicu, pa nikome ne pada na um da se diže, nego da što više vina dohvati i što valjanije progovori. Peneki od onih manjih samo su povlađivali većima da se ulaskaju i tako okoriste.

A stari Gomila proplakao od ganuća, ustao i teškim glasom, jer je neštedice napao na vino, progovori:

E, prijatelji moji, nikad bolje sloge među nama nije bilo otkada je svijeta i našeg sela. Naši djedovi u zemlji će se radovati kad vide našu slogu i kako svi o sreći našoj radimo, i ja eto vičem...

Ali u taj čas začuje se iz vana vika i trka i prije nego je ko mogao da se snađe, strašan udarac potrese svu daščaru i od temelja počne staro drvo praskati, lomiti se. Nagne se soba i stolovi i stolice i sve se bočimice počne kretati prema ledini i — tres, raspe se sve u čimble i izmješa mudre glave sa gnjilim drvom u gomilu.

Žene nisu mogle umiriti uz bješnjele volove i oni se pobili tršeći cestom. Uz daščaru je Tunčev Bikonja htio rogovima prikovati Musina Sivonju, ali ovaj se ukloni, a silni Bikonja sori daščaru kao da je bilo od karata.

Smiješa se krika ranjenih, rkanje volova i lelek žena

Ponavljam, pomisliće kogod da se ovo dogodilo u Ženevi, jer, reći će, nije moguće da su naši seljaci ovako glupi i ovakovi berekini, ali ja svečano tvrdim da se to nije dogodilo u Ženevi. V. Kaleb

Obveznice 6% dalmatinskih agrara kao i uložne ce sviju velebanaka kupujemo po najboljem dnevnom tečaju **Mutual banka i mjenjačnica**, Zagreb, Jelačićev trg 15.

Štampa i vlasništvo: Odlik, Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik Odgov. urednik, Hamilkar Vitaliani